

– Vi gleder oss til frisk luft

Nå blir Sokna skole ny. Hele skolen skal rives innvendig og bygges opp igjen. – Vi gleder oss til vi får en nesten ny skole, sier Hanne Rustad, Anders Rustad, Jørgen Løkke, Anne Nærdal Braaten og Jens Berg.

SIDE 2-3

RINGERIKE
nærmest det meste

Utvider rensanlegget
SIDE 9

Ut av ROBEK etter mange år
SIDE 4-5

Bygger på Eggemoen
SIDE 11

Kjære innbygger

Dette er første utgave av innbyggeravisen "Ringvirkninger". Med den ønsker vi å vise bredden og virkningen av det kommunens ansatte leverer hver dag. I denne utgaven gir vi også en bredere innsikt i budsjettet for 2015. Hvor kommer pengene fra og hva skal de brukes til?

De neste årene vil Ringerike endre seg mye. Noen av endringene har vi allerede merket og enda mer vil skjje i tiden fremover.

Noe av det viktigste er utbyggingen av ny E16 og Ringeriksbanen. Dette vil påvirke hele regionen og legge grunnlaget for vekst og utvikling i Ringerike.

I begynnelsen av februar kom rapporten med anbefalingene til traseer for ny E16 og jernbane. Både bane og vei vil komme inn til Hønefoss over Helgelandsmoen. Det skal bygges ny stasjon for Bergensbanen utenfor sentrum og dagens stasjon skal bygges om til å bli en moderne endestasjon for InterCity-tog til og fra Hønefoss.

Ringerike blir en mer integrert del av Oslos bo- og arbeidsmarked. Toget fra Oslo til Hønefoss vil bare ta 28 minutter. Mulighetene dette gir er det opp til oss å gripe.

Vi har så stor tro på dette at vi omskriver det kjente begrepet "Oslos beste vestkant" til å gjelde for Ringerike som "Oslos neste vestkant".

Ringerike har hatt en vanskelig økonomi i flere år. Budsjettet for 2015 er et steg på vei ut av disse problemene. Målet er å redusere kostnadene, levere et overskudd og betale tidligere års underskudd. Slik kommer vi oss ut av ROBEK og får tilbake handlefriheten.

Dette blir krevende, men vi har ikke noe valg. Det er den eneste måten kommunen kan få en økonomi som gjør oss i stand til å investere i teknisk infrastruktur, skoler, barnehager og helse. Investeringer som er helt nødvendige for å møte veksten som kommer.

De beste resultatene får vi når vi er ærlige mot oss selv og er bevisste på hvem vi er. Ringerike er en varm, fremtidsrettet og jordnær kommune med et raut næringsliv og et engasjert foreningsliv. Dette er verdier vi skal ta med oss videre.

Vi må også huske på at lokalsamfunnet ikke bare er noe vi styret og steller med på rådhuset. Det er et samarbeid mellom innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner og ikke minst de ansatte i kommunen. Å skape et godt samfunn er noe alle må ta ansvar for. Drar vi dette lasset sammen blir resultatet bedre enn om vi jobber hver for oss.

Jeg gleder meg til fortsettelsen.

Kjell B. Hansen
ordfører
Ringerike kommune

RINGERIKE
KOMMUNE

REDAKSJON:

Ansvarlig redaktør: Mats Øieren
Redaksjon: Mats Øieren, Gaute B. Iversen, Erik Omland.
Redaksjonen ble avsluttet torsdag 5. februar 2015.
Tekst og foto: Tanken Bak as
Layout: TRIK kommunikasjon Trykk: Merkur Grafisk as

ADRESSE:

Ringerike kommune, Postboks 123 Sentrum, 3502 Hønefoss

Opplag: 15 000

Lærer Shamal Bambani og elevene på Ullerål skole kan vente seg en oppgradering av skolen de neste årene.

En mer moderne skole

De neste årene skal Ringerike kommune investere mange hundre millioner kroner i nye skoler, oppgradering av eksisterende skoler og barnehager.

Mange av dagens skoler i Ringerike kommune er nedslitt eller små. Byggingen av nye skolebygg og

justering av skolestrukturen er nødvendig for å få en rasjonell og moderne skole-drift.

– Vi gleder oss til frisk luft og varme klasserom, sier elevene ved Sokna skole. I sommer starter arbeidet med å totalrenovere skolen. Fra venstre Hanne Rustad, Anders Rustad, Jørgen Løkke, Anne Nærdal Braaten og Jens Berg. Rektor Anne Lien Torp gleder seg med elevene.

Oppgradering av inventar

Fleere av skolene har svært nedslitt inventar. Det påvirker læringsmiljøet og trivselen. I løpet av de neste tre årene har kommunen satt av 15 millioner kroner til fornying av inventar på flere skoler.

Flerbrukshall

I Hønefoss nord er det planlagt et nytt skolebygg med flerbrukshall. I tillegg til at

Ullerål og Hov skoler skal bygges ut skal det reises en flerbrukshall i tilknytning til skolene. Hov skole tilfredstiller ikke dagens krav og det vurderes totalrenovering eller riving. Totalt er det satt av 330 millioner kroner til flerbrukshallen og utbyggingene.

Ny skole

I Hønefoss syd er det planlagt en helt

ny barneskole på Benterud. Skolen dimensjoneres for 450 elever og det skal bygges en flerbrukshall i tilknytning til skolen. Skolen er planlagt å koste 280 millioner kroner og skal stå ferdig i 2018.

Barnehager

Det er betydelig behov for oppgradering av barnehagene i kommunen. De neste

årene er det satt av flere millioner kroner til oppgradering av de kommunale barnehagene både innvendig og utvendig.

I tillegg er det satt av midler til prosjektering og bygging av en ny sentrumsnær barnehage. Barnehagen som skal stå ferdig i 2018 er beregnet å koste 40 millioner kroner og kommer i tillegg til utvidelsene i Heradsbygda og på Veien.

– Endelig får vi frisk luft

Elevene på Sokna skole har ventet lenge, men nå skal skolen pusses opp. – Vi gleder oss til nesten ny skole, sier en gjeng elever ved skolen.

Sokna skole har 144 elever på alle ti trinn. Skolen har siden den ble åpnet i 1959 vært skole for Sokna og områdene rundt. I 1981 ble skolen utvidet. Vedlikeholdet har imidlertid ikke vært godt nok og nå skal skolen rives helt innvendig og bygges opp på nytt.

– Vi trives på skolen, men det hender at det ikke er så morsomt å være her. Særlig ikke når det er kaldt ute. Da trekker det kaldt langs vinduene og vi fryser, forteller Hanne Rustad, Jørgen Løkke, Anders Rustad, Anna Nærdal Braaten og Jens Berg.

Alle fem vil ha minner om den gamle

skolen, men vil også få oppleve den nye skolen når den står ferdig.

Utsatt i fjor

Skolen ble vedtatt pussert opp allerede i 2013, men investeringene på 80 millioner kroner ble utsatt fordi Fylkesmannen satte ned foten. Årsaken er at Ringerike i flere år har vært på ROBEK-lista.

– Slik det er nå får vi vondt i hodet av de dårlige forholdene. Det er trekk og dårlig inneluft. Dette gjør jo noe med hvor mye vi får med oss og lærer på skolen, sier elevgjengen.

Elevene får støtte av rektor Anne

Torp Lien som sier at forholdene ikke er spesielt gode.

– Vinduene skulle vært byttet på 90-tallet. Fleere av dem er skrudd fast for ikke å falle ut. Det er klart læringsmiljøet blir påvirket av dette, sier hun.

Ferdig neste år

Etter planen skal arbeidet starte i sommer og den nyoppussede skolen skal stå ferdig til skolestart 2016.

– Det gleder vi oss til. Å gå på en skole som er fin og ny gjør selvfølgelig at vi blir flinkere til å ta vare på den også, sier en forventningsfull elevgjeng ved skolen.

SOKNA SKOLE

- Åpnet i 1959 og utvidet i 1981.
- Betydelig etterslep i vedlikeholdet.
- Elever klager på trekk og dårlig inneluft.
- Mange vinduer er så dårlige at de er skrudd fast for ikke å falle ut.
- Vedtatt pussert opp tidligere, men dette ble stanset av Fylkesmannen på grunn av kommunens økonomiske situasjon.
- Oppgraderingen er beregnet til 67 millioner kroner.
- Arbeidene skal starte i sommer.
- Ferdig til skolestart 2016.

Lavere utgifter og inntekter

Sammenlignet med andre norske kommuner har Ringerike kommune lave driftsutgifter per innbygger. Tall fra Statistisk sentralbyrå (KOSTRA) viser at både landsgjennomsnittet og kommuner med samme størrelse som Ringerike, har høyere utgifter.

Den samme statistikken viser også at Ringerike kommune har vesentlig lavere inntekter per innbygger.

Eiendoms-skatten økes ikke

Kommunestyret vedtok å ikke øke eiendomsskatten i Ringerike i 2015. Dagens satser på 3 promille for boliger og 5 promille for næringslivs-eiendommer beholdes dermed. Satsene ligger lavere enn den gjennomsnittlige satsen på 5,8 promille i norske kommuner.

Lite gjeld

Den kommunale gjelden per innbygger i Ringerike er omtrent halvparten av gjelden i sammenlignbare kommuner. Det gjør at kommunen i dag har liten risiko i forhold til endringer i rentenivået.

De foreslåtte investeringene i kommunens handlingsplan vil imidlertid øke gjelden og bringe den til omtrent samme nivå som sammenlignbare kommuner.

Befolkningen øker lite

Uten å ta hensyn til forventet boligbygging viser fremskrivninger at befolkningen i Ringerike vil øke mindre enn landsgjennomsnittet. I dag bor det 29 400 personer i kommunen, mens i 2018 er det antatt at 30 700 bor i Ringerike.

Befolkningen øker mest blant de som trenger ytelse fra kommunen, som barnehagebarn, skoleelever og eldre over 67 år. Særlig etter 2023 vil økningen i gruppen over 67 år, og spesielt over 80 år, vært kraftig.

Økonomsjef Gyrid Løvli, her i Fengselet i Hønefoss, ser frem til å komme ut av ROBEEK-fengselet. – Vi får tilbake handlingsfriheten og kan utvikle kommunen i den retningen vi ønsker. Nå er vi bundet på hender og føtter, sier hun.

I år skal Ringerike kommune ut av ROBEEK-lista. – Å være på lista fører til at vi ikke kan gjøre de investeringene vi ønsker, forteller økonomsjef Gyrid Løvli.

Ut av fengselet

“ Vi balanserer på en knivsegg, men vi har stor tro på det vi gjør nå...

Gammelt underskudd stanser Ringerike kommunes muligheter til å investere og planlegge en mer effektiv og moderne kommune. Restriksjoner på låneopptak og muligheten til å inngå langsiktige leieavtaler gjør at driften av kommunen er unødvendig dyr.

– Gammelt, udekket underskudd gjør at vi ikke fritt kan gjøre de økonomiske grepene vi ønsker å gjøre. Alt må godkjennes av Fylkesmannen, og i 2014 fikk vi ikke godkjent låneopptak til renovering, nybygg og investeringer i IT-utstyr, sier økonomsjef Gyrid Løvli i Ringerike kommune.

Siden 2008

Ringerike kommune har vært på ROBEEK-

lista siden 2008. Til sammen har kommunen hatt et udekket underskudd på 133 millioner kroner. I samme periode er det dekket inn 105 millioner kroner.

– Det udekkede underskuddet som hindrer oss er på bare 27 millioner kroner. Sett i forhold til budsjettets størrelse på 1,9 milliarder kroner er det lite. En liten tue kan faktisk velte et stort lass, sier hun.

Målet for 2015 er å komme ut av ROBEEK-listen. Da vil kommunen enklere kunne gjennomføre de investeringer og oppgraderinger som er nødvendige.

– Vi har blant annet en tjenestestruktur som koster unødvendig mye penger. For

å få en bedre økonomi og flere tjenester må vi investere i mer moderne infrastruktur, men det har vi altså ikke fått lov til, forklarer hun.

Ikke bankerott

Ringerike kommune er på ingen måte bankerott. Kommunen har ingen betalingsanmerkninger og holder alle sine forpliktelser.

– Vi trenger å komme ut av ROBEEK-lista. Den raskeste måten å gjøre det på er å senke kostnadene våre, blant annet ved å redusere antallet årsverk, samtidig som brukerbetalingene øker noe, forteller Løvli.

De største inntektene til kommunen er statlige overføringer. Overføringene

beregnes på en måte som gjør at det tar lang tid før for eksempel nye innbyggere er med i beregningsgrunnlaget.

Ikke ferdig i 2015

Selv om kommunen greier å balansere økonomien og igjen kan investere i ny infrastruktur, er den økonomiske dugnaden på ingen måte over i 2015.

– At vi i 2015 kommer ut av fengselet og igjen kan bestemme i eget hus, betyr ikke at jobben er over. Nå må vi sørge for å forvalte den nye friheten på en måte som gjør at vi beholder den, sier hun.

Målet med investeringsprogrammet til kommunen er å skape så effektive tjenester som mulig, uten at det går

utover kvaliteten. Særlig er det skolene og helse- og omsorgssektoren som i første rekke vil nyte godt av investeringene.

– Vi balanserer på en knivsegg, men vi har stor tro på det vi gjør nå. Det er utrolig mange dyktige folk i organisasjonen og stor entusiasme for å få til dette. Utfordringen de neste årene er å sørge for at kommunen får en robust økonomi som gjør oss i stand til å takle de utfordringene vi vet kommer, sier økonomsjef Gyrid Løvli.

River og bygger nytt

Den eldste fløyen av Norderhovhjemmet skal rives for å gi plass til 24 nye omsorgsboliger. Samtidig får den nyeste fløyen en overhaling.

Norderhovhjemmet er nedslitt og gir ikke det tilbudet til brukerne som kommunen ønsker. I lang tid har det derfor vært et ønske om å renovere bygget. I nybygget er det også planlagt en ny base for ambulerende hjemmetjenester, og et dagsenter/servicesenter.

I 2015 er det satt av penger til å prosjektere byggingen av nye omsorgsboliger. Rivingen av den gamle delen vil også starte opp i år.

Samler tjenestene

Totalt er utbyggingen av de 24

omsorgsboligene beregnet til å koste 62 millioner kroner. Husbanken har gitt et investeringstilskudd på hele 23,4 millioner. Ringerike kommune ønsker flere boliger noe som kan føre til høyere tilskudd.

I byggeperioden vil de tjenestene som i dag holder til i den eldste delen av Norderhovhjemmet bli flyttet inn i den bestående fløyen.

Også lokalene til hjemmetjenestene vil bli oppgradert og modernisert. Dette er en del av en omstrukturering av tjenestene.

ROBEEK (Register om betinget godkjenning og kontroll)

- Ble opprettet i 2001 for å holde oversikten over kommuner og fylkeskommuner med ubalanse i økonomien.
 - Oppføring fører til at følgende vedtak ikke er gyldig før de er godkjent av fylkesmannen:
 - Vedtak om opptak av lån og finansiell leasing
 - Vedtak om leie av: bygninger, anlegg, og varige driftsmidler som kan påføre kommuner eller fylkeskommunen utgifter utover de fire neste budsjettår.
 - Ringerike kommune har vært i registeret siden 2008.
 - Det udekkede underskuddet til kommunen er nå på 27 millioner kroner. Til sammen har det vært på hele 133 millioner kroner.
- Du kan lese flere detaljer om budsjettet på midtsidene i denne avisen

RINGERIKE – BUDSJETT 2015

	Skatteinntekter og overføringer 2015	Kostnader 2015
	1 959 mill kr	1 959 mill kr
Andre inntekter 115 mill kroner	1 900 mill kr	1 900 mill kr
	1 800 mill kr	1 800 mill kr
	1 700 mill kr	1 700 mill kr
	1 600 mill kr	1 600 mill kr
	1 500 mill kr	1 500 mill kr
Overføringer fra Staten 900 mill kroner	1 400 mill kr	1 400 mill kr
	1 300 mill kr	1 300 mill kr
	1 200 mill kr	1 200 mill kr
	1 100 mill kr	1 100 mill kr
	1 000 mill kr	1 000 mill kr
	900 mill kr	900 mill kr
Brukerbetaling 236 mill kroner	800 mill kr	800 mill kr
Skatt på næring 6 mill kroner	700 mill kr	700 mill kr
	600 mill kr	600 mill kr
	500 mill kr	500 mill kr
Personskatt inntekt/formue 647 mill kroner	400 mill kr	400 mill kr
	300 mill kr	300 mill kr
	200 mill kr	200 mill kr
	100 mill kr	100 mill kr
Eiendomsskatt 55 mill kroner		

Overskudd 37 mill. kr **1,9%**

Netto finans 65 mill. kr **3,3%**

Avsetninger og overføringer 93 mill. kr

Teknisk 231 mill. kr

Helse, omsorg og velferd 777 mill. kr

Kultur 25 mill. kr

Adm og fellesutgifter 96 mill. kr

Spesielle tiltak barn og unge 126 mill. kr

Grunnskole 307 mill. kr

Folkevalgte og revisjon 7 mill. kr

Barnehage 195 mill. kr

AVSETNINGER OG OVERFØRINGER 4,7%

TEKNISK 11,8%

260 km kommunale veier
25 km gang- og sykkelvei
5 500 gatelyspunkter
550 kommunale p-plasser
13 fotballbaner
350 mål parker, anlegg og friområder
17 skøytebaner
21 lekeplasser
40 kjøretøy
4 mill liter rent vann per dag

KULTUR 1,3%

3 bibliotek
280 elever
13 lærere

ADMINISTRASJON OG FELLESGIFTER 4,9%

Hele kommunen:
95 tjenestesteder
2 250 ansatte (81% kvinner)
190 000 kvm bygningsmasse

FOLKEVALGTE OG REVISJON 0,4%

TOTALT: KULTUR, TEKNISK ADMINISTRASJON, FINANS 28,2%

HELSE, OMSORG OG VELFERD 39,7%

SPESIELLE TILTAK BARN OG UNGE 6,4%

318 barn i barnevernet
129 bor i opprinnelig familie
71 barn i kommunal omsorg fosterhjem
15 i fosterhjem som hjelpetiltak

GRUNNSKOLE 15,7%

16 skoler
3 142 elever
860 barn i skolefritidsordning
315 lærere

BARNEHAGE 10,0%

11 kommunale barnehager
13 private barnehager
8 familiebarnehager
1 400 barn i barnehage
57 barnehagelærere
62 barne- og ungdomsarbeidere

TOTALT: BARNEHAGE, GRUNNSKOLE OG SPESIELLE TILTAK BARN OG UNGE 32,1%

TOTALT: HELSE, BARN OG UNDERVISNING 71,8%

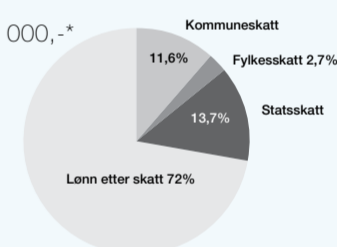
6 sykehjem
149 sykehjemsplasser
1 054 brukere av hjemmesykepleie
499 brukere av hjemmehjelp
84 plasser i bofellesskap for eldre
96 plasser i andre bofellesskap med nattevakt
76 plasser i bofellesskap uten nattevakt
36 plasser i forsterket hjemmetjeneste
94 dagplasser i institusjon
53 dagplasser for psykisk utviklingshemmede
52 mottagere av omsorgslønn
13 brukere har brukerstyrt personlig assistent
223 brukere av støttekontakter

112 sykepleiere
28 leger (driftstilskudd)
41 fysioterapeuter (driftstilskudd)
415 hjelpepleiere

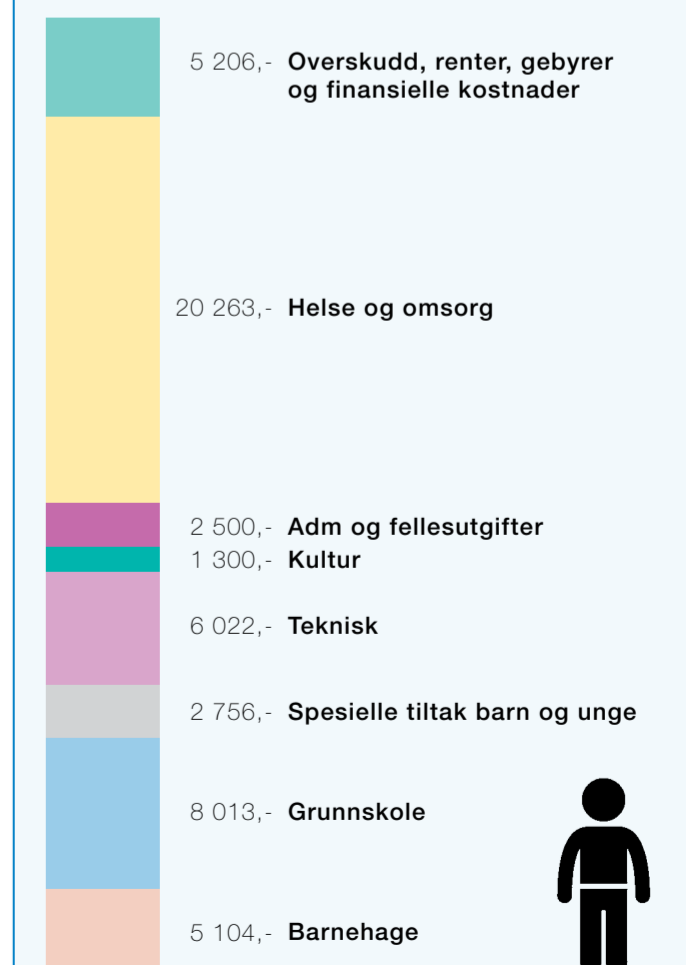
legevakt (interkommunal) for 100 000 innbygger
krisesenter (interkommunalt) for 100 000 innbygger

HVA GÅR DIN SKATT TIL

Hvis en person tjener kr 440 000,-* i året og betaler 28% skatt, går 11,35% til kommunen (49 940,-), 2,7% til fylket (11 880,-) og 13,7% til staten (60 280,-). Totalt kr 123 200,- i skatt.

I Ringerike kommune vil de 51 040,- i kommuneskatt bli fordelt som vist under.

*Inntektstallet er valgt for å få en forenklet og realistisk beregning.

Introduksjon for flyktninger

Ringerike kommune skal ta i mot 40 flyktninger i år og neste år. Det viktigste arbeidet blir å finne bosted til flyktningene, samt sørge for en god integrering i lokalsamfunnet. Samtidig er det viktig å veilede og hjelpe til med å få arbeid og utdanning.

Nytt bofellesskap

Ringerike kommune planlegger å bygge et nytt bofellesskap for funksjonshemmede. I dag er tjenestene til funksjonshemmede spredt over flere små bofellesskap, noe som gir en dyr drift av plassene. Ved å samlokalisere tjenestene kan kommunen anslagsvis redusere kostnadene med opp mot syv millioner kroner. Det er i dag 147 mottakere av tjenestene, hvorav 118 er under 67 år.

Tryggere hverdag

Guro B. Røken er en av mange ansatte i helse- og omsorgstjenestene i Ringerike kommune.

Med en eldre far en times kjøring unna, ble omsorgsboligen en trygghet for Marit Svendsen. – Vi føler oss tryggere når vi vet at han er der, sier hun.

I to og et halvt år har Marit Svendsens far bodd i omsorgsbolig på aldershjemmet på Nes. Han er klar i toppen, men dårlig til bens. Da han bodde hjemme falt han flere ganger og trengte hjelp.

– Han forsto selv at han trengte hjelp og ba om å få en omsorgsbolig. For oss som pårørende er det en ekstra trygghet at han har hjelpen nærmere og bor i en tilrettelagt leilighet, forteller hun.

Flyttingen til omsorgsboligen ga også bedre tilgang på aktiviteter hver dag, ikke bare noen dager i uka som da han bodde hjemme.

Trives godt

I dag er hennes far 88 år gammel og trives godt i omsorgsboligen. Da han bodde hjemme hadde han hjemmesykepleie, men han var likevel prisgitt at naboer og andre kunne hjelpe til.

– Vi bor en times kjøring unna og selv om vi besøker ham flere ganger i uka trenger han hjelp utenom disse besøkene også, sier hun.

Omsorgsboligen ligger inne på sykehjemmet på Nes og faren har tilgang på dagligstue og matservering. Hjemmesykepleien er innom flere ganger om dagen.

– At han er nærmere hjelpen hvis han trenger den er en trygghet for oss. Vi kan selvfølgelig ønske oss et enda større tilbud, men vi føler oss tryggere enn da han var hjemme, sier Svendsen.

Privatliv

Hun sier at faren var heldig som fikk leilighet inne på sykehjemmet og at han selv sier at han føler seg tryggere.

– Det fungerer godt for ham å ha en leilighet han kan trekke seg tilbake til om han ønsker å være mer privat. Trygghetsalarmen fungerer i leiligheten og hjemmesykepleien er på huset, sier hun.

– Å bo langt unna er vanskelig. Det er trygt å vite at far har et godt tilbud, sier Marit Svendsen. Hennes 88 år gamle far fikk omsorgsbolig da han ikke lenger kunne bo hjemme.

Viktige telefonnummer i kommunen

Legevakten	32 11 11 11 Adresse: Arnold Dybsjords vei 1, 3511 Hønefoss. Åpningstid: kl. 16:00-08:00 hverdager og hele døgnet i helger/høytider.
Vann og avløp	911 53 799 hele døgnet
Kloakkrensning	958 12 400 hele døgnet
Vei	916 41 410 hele døgnet
Krisesenteret i Hønefoss	32 17 06 90 hele døgnet
Veterinærvekt	32 13 17 00 – hverdager kl. 16:00-08:00 helger og helligdager hele døgnet
Viltnemda	ta kontakt med politiet på 02 800

Krisesenteret i Hønefoss

Krisesenteret i Hønefoss er et interkommunalt samarbeid mellom 14 kommuner (ca. 100 000 innbyggere) med Ringerike som vertskommune. Tilbudet er et lovpålagt tiltak til kvinner og menn med medfølgende barn som er utsatt for vold i nære relasjoner. Senteret har beredskap hele døgnet året rundt. I 2014 bodde det 122 mennesker med en gjennomsnittlig botid på 45 døgn på senteret. Det var 228 mennesker som kom på dag- eller kveldssamtale til senteret.

– Vi må bygge ut Monserud nå hvis ikke utviklingen av Hønefoss skal stoppe opp, sier Jostein Nybråten, leder for teknisk forvaltning utbygging i Ringerike kommune.

Må investere nå

Kapasiteten på Monserud renseanlegg er nesten sprengt. – Vi må bygge ut nå hvis vi ikke skal få problemer om kort tid, sier Jostein Nybråten.

Kapasiteten på Monserud renseanlegg er snart sprengt. Anlegget er det største i Ringerike kommune og renser i dag avløpet fra over 20 000 personer. I løpet av 2015 skal enda flere husstander kobles til anlegget, noe som gjør at det innen to-tre år ikke vil være noe ledig kapasitet igjen.

– Det er gjort analyser og undersøkelser av Monserud for å finne måter å øke kapasiteten på, men det er ikke mulig å få mer ut av dagens anlegg. Vi må bygge nytt, forteller Jostein Nybråten, leder for teknisk forvaltning utbygging i Ringerike kommune.

40 år gammelt

Anlegget på Monserud er snart 40 år gammelt og allerede utvidet to ganger, i 1994 og 2000. Renseanlegget håndterer også slammet fra flere små anlegg rundt om på Ringerike. I løpet av 2015 føres også avløpet fra Hallingby og Nymoen til Monserud.

– Anleggene på Hallingby og Nymoen er for små og dårlige. Vi ønsker i utgangspunktet ett stort anlegg i stedet for flere små. Derfor kobles dette sammen. Men det betyr også at mesteparten av den ledige kapasiteten på Monserud allerede er disponert, sier han.

Kommunens egne planer for fortetting og utbygging i Hønefoss sentrum vil sprengte kapasiteten på renseanlegget. Dagens anlegg har en kapasitet på 23 000 personer, mens behovet i for-

tettingsanalyser og kommuneplanen er på hele 58 000 personer.

Økt betaling

Et nytt renseanlegg er beregnet å koste omtrent 250 millioner kroner. Det er planlagt bygget ut i to faser, hvor den første øker kapasiteten med 24 000 personer, mens trinn to gir plass til ytterligere 12 000 personer til.

– Dette er en investering for fremtiden, men vi må betale den for kapasiteten fylles. Det betyr at gebyret for vann og avløp må øke de første årene etter utbygging. Selvkostprinsippet for vann og avløp

gjør imidlertid at gebyret vil bli lavere etter hvert som flere kobler seg på, forklarer Nybråten.

Vann og avløp er underlagt et strengt regelverk som blant annet slår fast at det ikke er lov å gå med overskudd. Pengene fra vann og avløp kan derfor ikke brukes til å finansiere annen virksomhet i kommunen.

Utviklingen stopper

I dag består mye av avløpsrensingen i Ringerike av små og private anlegg. Det er løsninger som i mange tilfeller ikke tilfredsstiller dagens krav til rensing

og mangler muligheter for utvidelse.

– Vi ønsker ikke småanlegg innenfor dekningsområdet til Monserud. Derfor er det viktig å komme i gang med utbygging så raskt som mulig. I verste fall stopper utviklingen av Hønefoss fordi det ikke er kapasitet til å ta imot avløpet, forklarer han.

Planen er å starte arbeidet med første trinn av renseanlegget i desember i år. Anlegget skal være ferdig innen utgangen av 2017.

– Da har vi kapasitet til å håndtere den forventede og planlagte befolkningsveksten de neste tiårene, sier Nybråten.

Vannet testes jevnlig på Monserud renseanlegg av blant annet Anna Monika Chilipala.

MONESRUD RENSEANLEGG

- Bygget i 1977.
- Utvidet i 1994 og 2000.
- Kapasitet til 23 600 personer i dag. Allerede er 21 000 personer koblet til og i løpet av 2015 blir ytterligere 1 000 koblet til.
- Planlagt utvidelse i to trinn med 24 000 personer i første trinn og 12 000 i andre trinn.
- Beregnet kostnad omtrent 250 millioner kroner.
- Restavfallet fra rensingen av avløpet brukes som gjødsel i landbruket.

– En unik mulighet

– Utbyggingen av vei og tog er en gavepakke fra storsamfunnet som man aldri vil få igjen. Det gjelder å utnytte mulighetene det gir, sier Erling Dokk Holm ved Markedshøyskolen

NHOs skisse til løsning over Kroksund foreslo en annen løsning enn Statens vegvesen og Jernbaneverket.

I løpet av noen tiår vil antallet innbyggere i Ringerike mer enn fordobles. Målet er nå på 70 000 innbyggere i 2040. Utbyggingen av en ny E16 og Ringeriksbanen er den viktigste faktoren i utviklingen. Holder prosjektet tempoet opp er det sannsynlig at spaden kan settes i bakken i 2019 og det første toget går fem år senere.

– Utbyggingen er en gavepakke fra storsamfunnet man aldri vil få igjen. Hønefoss og Ringerike vil plutselig være et reelt alternativ for folk som aldri har tenkt tanken om å bosette seg der tidligere, sier Erling Dokk Holm ved Markedshøyskolen.

– Utbyggingen av E16 og Ringeriksbanen er en gavepakke fra storsamfunnet. Å greie å ta ut potensialet i en slik gavepakke er viktig, mener Erling Dokk Holm ved Markedshøyskolen.

Han har arbeidet spesielt med byutvikling og har en doktorgrad fra Arkitekt- og designhøyskolen.

Utbyggingen av ny firefelts motorvei forbi Hønefoss og Ringeriksbanen til Hønefoss er beregnet å koste nærmere 26 milliarder kroner. Samferdselsminister Ketil Solvik Olsen har sagt at regjeringen vil ta stilling til videre fremdrift i løpet av våren 2015.

Må gripe muligheten

Dokk Holm sier det er viktig at kommunen og regionen griper de mulighetene utbyggingen gir. Mange kommuner har nemlig gått glipp av vekst og utvikling fordi de ikke har fulgt med i timen.

– Hønefoss vil bli en helt ny by i en helt annen skala enn i dag. Det vil fortsatt være en småby, men med mange av storbyens egenskaper og kvaliteter. Gjør man ikke de riktige tingene ender man opp med å få svakere næringsutvikling og bli mindre attraktiv. For å skape et levende samfunn er det viktig at byen utvikles slik at det ikke blir en soveby hvor folk pendler til og fra, mener han.

Dokk Holm mener utfordringen ikke er å bli et attraktivt sted å bo, men et sted hvor folk ønsker å etablere eller flytte bedrifter til.

– Presset i boligmarkedet rundt Oslo gjør at det ikke er så vanskelig å bli et attraktivt sted å bo. Utdragningen er å bli et sted å etablere næring og greie å tiltrekke seg de med høy lønn og utdanning, sier han.

Stort potensial

– Det er få steder som har et så stort ut-

viklingspotensiale som det Ringerike har. De andre stedene rundt Oslo er allerede godt utbygd. Investeringene som gjøres i vei og bane er så store at de vil forandre hele regionen. Å ta del i denne utviklingen på en god måte, og bevare områdets gode kvaliteter er en utfordring, sier Per Steinar Jensen, regiondirektør i NHO Buskerud.

Han peker på at Hønefoss og Ringerike allerede har et spennende næringsliv som ligger langt framme på områder hvor det er viktig å være i front. Særlig nevner han aktiviteten på Eggemoen og Treklyngen.

– Det er muligheter for å skape en naturlig bo- og arbeidsregion på Ringerike og samtidig ta vare på en sterk befolkningsvekst. Men det fordrer at man bruker tiden godt og greier å tenke helhetlig, sier Jensen.

Stasjon i sentrum

Statens vegvesen og Jernbaneverket la i begynnelsen av februar fram forslag til trasé og valg av løsning for utbyggingen av E16 og Ringeriksbanen. Blant annet ønsket Jernbaneverket å legge stasjonen på Ringeriksbanen til eksisterende stasjon i Hønefoss.

– At stasjonen ligger i sentrum er viktig for å skape et levende sted og få effekt av utbyggingen. Erfaringer fra andre steder

viser at effekten av utbyggingen blir lavere dersom ting flyttes ut av byen, forteller Dokk Holm.

Størst utvikling får man dersom det er lav terskel for å ta toget inn til arbeidsmarkedet i Oslo. Når reisetiden til Oslo reduseres med to tredeler til en halvtime

har 64 prosent svart at toget blir et reelt alternativ til å kjøre egen bil. Fortetting rundt stasjonen i form av leiligheter er en viktig faktor.

– Hvis folk må kjøre bil for å ta toget vil fristelsen til å kjøre helt inn

være stor. Da blir effekten av større og bedre vei mindre fordi køen blir den samme. Det er toget som er den store driveren i utviklingen, sier Dokk Holm.

Handel i sentrum

At kjøpesenteret ligger i sentrum er et viktig poeng for å bevare sentrumslivet.

– Det er nesten ikke mulig å understreke hvor viktig det er at man ikke tillater store kjøpesentre for detaljhandel utenfor sentrum av byen. Fortettingen av både offentlige og private tjenester, handel og boliger rundt togstasjonen og byens sentrum er den sikreste måten å få størst mulig effekt av samferdselsutbyggingen, mener han.

Han viser til at også utbyggingen av kommunale tjenester i sentrum, for eksempel boliger for eldre, har gode resultater.

– Jeg mener at fortetting og sentrumsutvikling er løsningen på mange av de utfordringene vi står overfor. Å bygge i sentrum gir kortere reiseveier og mer effektive tjenester, i tillegg til at det gir høyere livskvalitet å bo i områder hvor det skjer noe, sier han.

Gode kvaliteter

Både Dokk Holm og Jensen peker på at Hønefoss har gode urbane kvaliteter det er viktig å ta vare på. Jensen trekker blant annet fram rekreasjonsmulighetene.

– Alt ligger til rette for å skape gode bomiljøer. Rekreasjonsmulighetene

og mulighetene til spennende friluftsliv er viktige egenskaper som ikke vil gå tapt selv om byen og regionen vokser, sier Jensen.

Hønefoss har også fordelen av å ha vært by i over hundre år og har derfor allerede en identitet og kultur som en småby.

– Hønefoss har allerede mange gode, urbane kvaliteter. Men byen må utvikles og styrkes videre for å tiltrekke folk med høyere utdanning, slik at det ikke blir en drabantby. Det er de med høy utdanning man skal ha tak i, de som vurderer Bærum og Oppegård som alternative steder å slå seg ned, sier han.

– Få steder har større potensial enn Hønefoss og Ringerike for utbygging. Oslo må vokse og i de andre retningene er mye av potensialet allerede tatt ut. Den nye veien og jernbanen gjør at byen rykker inn i Oslo-området på en helt annen måte, sier Per Steinar Jensen i NHO Buskerud.

Under befaring av nybygget kan avdelingsleder Geir Nilsen og montør Rolf Kastnes fra Demas og Eivind Bjørntvedt fra Ola Tronrud AS konstatere at nybygget er i rute. I slutten februar flytter Demas inn.

– Rask behandling helt avgjørende

Rask saksbehandling var viktig når tavleprodusenten Demas AS tok beslutningen om å bygge produksjonslokaler på Eggemoen.

I desember 2013 innså Demas at de hadde vokst ut av sine nåværende lokaler på Eggemoen. Det gamle verkstedet var for lite og dekket ikke lenger virksomhetens behov.

– Vi hadde fylt opp lokalene våre så mye at det faktisk hemmet oss. Derfor innså vi at vi trengte nye lokaler raskt hvis vi skulle kunne fortsette veksten vår, forteller avdelingsleder Geir Nilsen i Demas.

Demas er leverandør av lavspente tavleprodukter til elektrobransjen. Selskapet har egen produksjon både på Eggemoen og ved hovedkontoret i Brøstadbotn i Troms og satser i tillegg offensivt med utvikling av egne produkter.

Under ett år

Da avgjørelsen om å finne nye lokaler først var tatt, begynte ting å skje raskt. I løpet av noen måneder kom Demas til enighet med grunneier Ola Tronrud AS om kjøp av tomt på Eggemoen. På rekordtid var fradeling, rammetillatelse og igangsettingstillatelse gitt. Hvert trinn tok ikke mer enn noen dager saksbehandling hos kommunen.

– Hadde prosessen trukket ut ville vi vært nødt til å finne lokaler et annet sted. Vi var i en ganske desperat situasjon. Saksbehandlingen hos kommunen gikk utrolig raskt. Andre steder ville vi fortsatt sittet med papirarbeid, men her er vi snart ferdig med bygget, forteller Nilsen.

I løpet av februar flytter bedriften inn i de nye lokalene. På befaring i midten av januar kan de konstatere at alt går etter planen.

– Det er mange grunner til at vi valgte Eggemoen; blant annet det tekniske miljøet og ønsket om å være en del av et fremtidsrettet miljø med stort vekstpotensial. Den hurtige saksbehandlingen var også en viktig faktor for oss, sier han.

Viktig for Eggemoen

For Ola Tronrud AS er det viktig at kommunen er rask og fleksibel i behandlingen av saker på Eggemoen.

– Vi har et tett og godt samarbeid med kommunen, noe som sikrer fleksibilitet og rask saksbehandling for de som ønsker å etablere sin virksomhet på Eggemoen. Kommunen kjenner godt til hvilke mål som er for næringsparken. Kommunens evne og vilje til å samarbeide gjennom gode og fleksible løsninger er en viktig ressurs i arbeidet med å nå disse målene, sier Eivind Bjørntvedt, utviklingsansvarlig for eiendom i Ola Tronrud AS.

Han understreker samtidig at kommunen er påpasselig med å ivareta hensyn til grøntareal gjennom reguleringsbestemmelsene.

– Ringerike er en næringsvennlig kommune som bruker de mulighetene de har til å legge til rette for en fornuftig utvikling, uten at de går på akkord med interessene de skal ivareta, sier Bjørntvedt.

DEMAS AS

- Hovedkontor på Brøstadbotn i Troms. Avdelingskontor på Eggemoen.
- Bygger tavler og fordelingskap for elektriske installasjoner, styringsanlegg og automatikk.
- Utvikler egne skap og konstruksjoner for enklere produksjon og installasjon.
- Har 13 ansatte på Eggemoen.
- Produserer hvert år mellom 3 000 og 5 000 skap på Eggemoen.

Gleden er levert av Ringerike kommune

De færreste husker det selv. Det første hylet og det deilige suget i magen når du gjør noe du egentlig ikke tør. Men vi kan fornemme kriblingen i magen når vi ser små barn på lekeplassen. I Ringerike kommune ønsker vi å gi nye opplevelser og steder man kan tørre å presse seg litt lenger. Som å tørre å sette utfor en litt større sklie, klatre litt høyere og hoppe litt lenger. Det gleder oss å se at barn tør mer og vokser litt hver dag hos oss.

Lek litt. Tør mer.

ringerike.kommune.no

RINGERIKE
nærmest det meste

